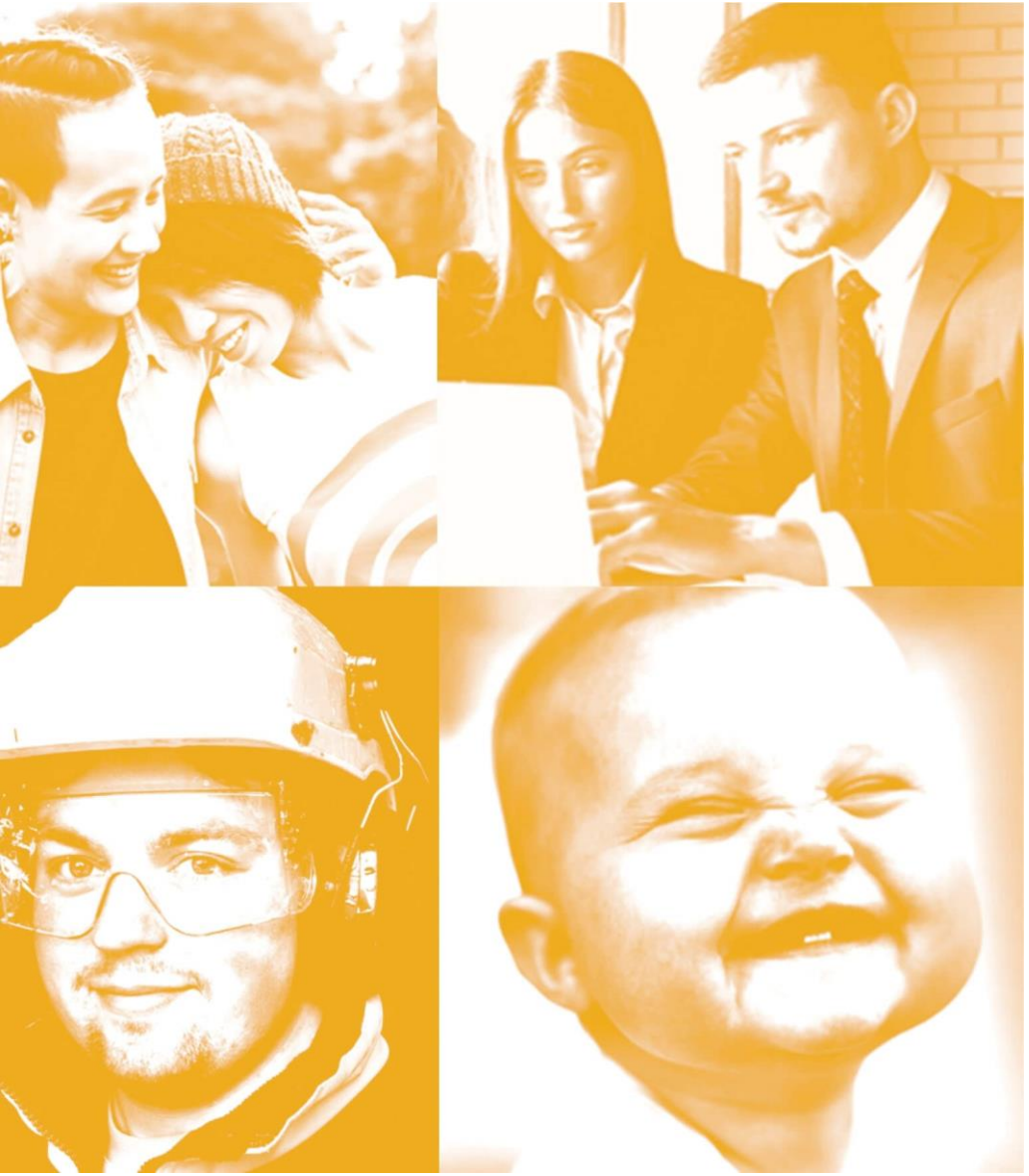

TAE 2020, JTS 2021-2023

Sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33

Hallintovaliokunta

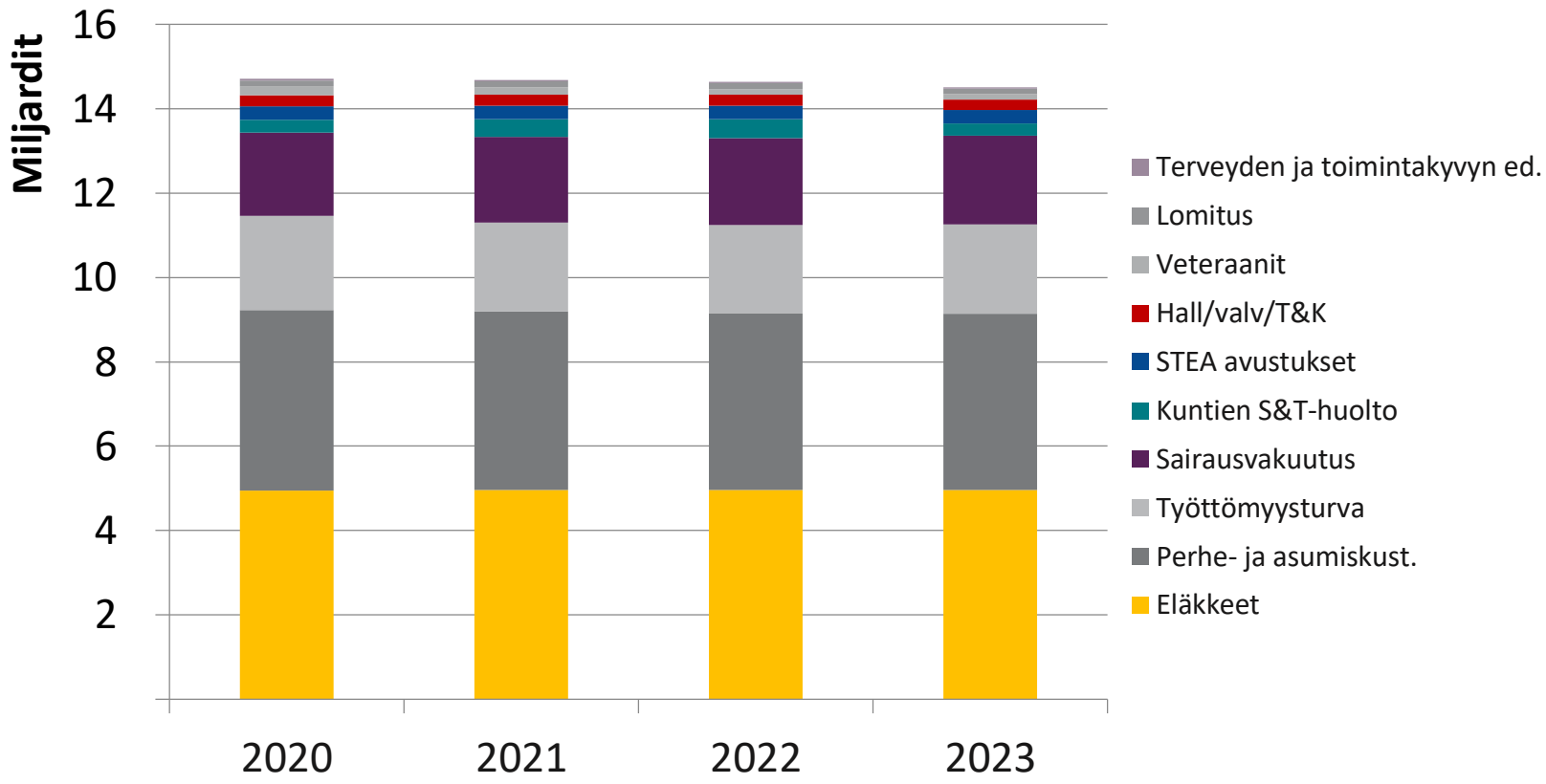
HE 29/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2020 talousarvioksi

VNS 2/2019 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2020—2023

Yleistä

- Pääluokan loppusumma 14,8 mrd. euroa
  - noin 26 % valtion budjetista
  - 256 milj. euroa pienempi kuin 2019 varsinainen talousarvio
  - kehyskauden lopussa 14,6 mrd. euroa
- Muutokset pääosin hallitusohjelman mukaisten uudistusten toteuttamisesta sekä sosiaaliturva- ja toimeentuloturvaetuuksien tarvearvioiden tarkistuksista
- Määrärahojen lasku aiheutuu pääosin myönteisestä työllisyyskehityksestä
- Työttömyysturvamenot laskevat 2019 vuoden 2,4 mrd. eurosta 2,1 mrd. euroon kehyskauden lopussa.

Pääluokka 33 TAE/kehys vv. 2020-2023

Kuntataloudesta

- STM:n pääluokka sisältää pääministeri Antti Rinteen hallitusohjelman kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet. Nämä sisältävät sekä pysyvät menolisäykset että kertaluonteiset toimet
- Vuonna 2019 kuntatalous heikentyy edelleen
- Taustalla on mm. sosiaali- ja terveysmenojen kasvu samalla kun verokertymä on jäämässä ennakoitua pienemmäksi
- Myös kuntatalouden kannalta keskiössä on sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus, jossa sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestäminen siirretään maakunnille
- Tähän liittyviä uudistuksia, kuten tulevaisuuden sote-keskuksia, valmistellaan kehittämishankkeiden kautta
- Vuosina 2020–2022 osaa näistä toimenpiteistä ehdotetaan toteutettavaksi valtionavustusten turvin
- Pysyvä rahoitus vuonna 2023 osoitetaan tulevalle maakuntamomentille.

Kuntatalouteen välillisesti vaikuttavat etuusmuutokset 1/2

- Neljännestä ja sitä seuraavista lapsista maksettavaan lapsilisään sekä lapsilisän yksinhuoltajakorotukseen tehdään 10 euron tasokorotus
- Samalla toimeentulotuessa yksinhuoltajan perusosaa korotetaan noin 20 eurolla
- Elatustukea korotetaan 7 eurolla
- Näihin uudistuksiin on varattu yhteensä 36,3 milj. euroa 2020 alkaen
- Perusturvaan (vähimmäismääräiseen kuntoutusrahaan, sairaus- ja vanhempainpäivärahoihin sekä työttömyyspäivärahaan) tehdään 20 euron korotus, jonka kustannusvaikutus on valtiolle n. 40 milj. euroa
- Työtulosäännösten uudistaminen vaikuttaa päivärahaetuuden määräytymiseen 2020. Uudistuksesta syntyy valtiolle kertaluonteinen 30 milj. euron säästö.
- Paperittomien välttämättömät terveyspalvelut ja vailla kotikuntaa olevien tahdosta riippumaton hoito 2021 alkaen +2,0 milj. euroa
- Perhevapaauudistuksen toteuttamiseen 2021 alkaen on tehty 25 milj. euron kehysvaraus.

Kuntatalouteen välillisesti vaikuttavat etuusmuutokset 2/2

- Työttömyysturvan aktiivimallin leikkuri poistetaan ja työttömyyspäivärahan lisäpäivien alaikärajaa korotetaan 62 vuoteen.
- Näiden toimenpiteiden yhteisvaikutuksena valtion menojen arvioidaan vähenevän 9,3 milj. eurolla.
- Palkkatuetun työn rahoittamista työttömyysetuus-määrärahoista ja työllisyysmäärärahoista jatketaan
- Osatyökykyisten työkykyohjelma 14,9 milj. euroa kehyskaudella, josta 4,5 milj. euroa 2020
- Työelämän ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelma 1 milj. euroa.
- Pientä eläkettä saavien eläkkeitä korotetaan vuonna 2020:
  - korotus on takuueläkkeessä noin 50 euroa ja kansaneläkkeessä noin 34 euroa kuukaudessa
  - vaikutus budjetin määrärahoihin on 230 milj. euroa, mutta koko julkisen talouden osalta nettomääräinen kustannus on 183 milj. euroa
- Kansaneläkkeen työkyvyttömyyseläkkeeseen lineaarinen malli vuonna 2022, lisää menoja 8 milj. euroa

Kuntien sosiaali- ja terveyspalvelut

- Sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämishankkeisiin 420 milj. euroa vuosina 2020-2022, josta 97 milj. euroa vuodelle 2020. Pysyviä lisäyksiä vuodesta 2023 alkaen 183 milj. euroa. Kehittämishankkeet kohdentuvat mm:
  - Peruspalveluiden saatavuuden turvaamiseen mm. hoitotakuulla sekä sovittamalla yhteen asiakkaan polkua sosiaalipalveluiden ja terveyspalveluiden keskellä
  - Ikäihmisten hoidon ja hoivan parantamiseen valmistelemalla poikkihallinnollinen ikäohjelma, hoitohenkilöstön sitova vähimmäismitoitus sekä kehittämällä omaishoitoa, kotihoitoa ja perhepalveluita
  - Kansallisen poikkihallinnollisen mielenterveysstrategian ja lapsistrategian valmisteluun
  - Kehitysvammaisten henkilökohtaisen budjetin kokeiluun
  - Osatyökykyisten työkykyohjelmaan
  - Palvelurakenteen kehittämiseen toisen kotimaisen kielen turvaamiseksi.

Kehittämishankkeisiin varatut resurssit (1000 euro)

	STM mom 33.60.39			PPVO
	2020	**2021**	**2022**	**2023**
Hoitohenkilöstön sitova vähimmäismitoitus (0,7) ympärivuorokautisen hoivan yksiköihin (HO 2019)	5 000	30 000	40 000	70 000
Kotihoidon resurssien riittävyys ja omaishoidon kehittäminen (HO 2019)	5 000	20 000	40 000	45 000
Kansallinen, poikkihallinnollinen mielenterveysstrategia (HO 2019)	10 000	20 000	30 000	18 000
Kehitysvammaisten henkilökohtaisen budjetin kokeilujen laajentaminen (HO 2019 kertaluonteinen)	2 500	2 500		
Peruspalveluiden saatavuus (hoitotakuun kiristäminen) (HO 2019)	60 000	60 000	40 000	50 000
Kotihoidon kehittämishanke (HO 2019 kertaluonteinen)	2 000	2 000	2 000	
Maksuton ehkäisy alle 25-vuotiaille (HO 2019 kertaluonteinen)		5 000	5 000	
Osatyökykyisten työkykyohjelma (HO 2019 kertaluonteinen)	4 500	5 400	5 000	
Palvelurakenteen kehittäminen toisen kotimaisen kielen turvaamiseksi	1 000	1 000	1 000	
Poikkihallinnollisen ikäohjelman laadinta (HO 2019 kertaluonteinen)	5 000	5 000	5 000	
Poikkihallinnollisen lapsistrategian laadinta (HO 2019 kertaluonteinen)	2 000	2 000	2 000	
Yhteensä	97 000	152 900	170 000	183 000
	STM mom 33.03.31			**PPVO**
Lapsi- ja perhepalvelut ja muutosohjelman jatko (HO)	10 000	8 000	5 000	4 000

Kuntien sosiaali- ja terveyspalvelut

- Turvakotipaikkojen lisäämiseksi 2,0 milj. euron korotus, yhteensä 21,6 milj. euroa, kehyskauden lopussa 24,6 milj. euroa
- Päihteitä käyttävien äitien hoitoon 1,5 milj. euron lisämääräraha vuosille 2020-2021
- Saattohoidon ja palliatiivisen hoidon vahvistamiseen 2 milj. euron määräraha vuosille 2020-2022
- Terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseen tutkimukseen 25 milj. euroa, jossa 4,0 milj. euron tasokorotus
- SERI-keskuksiin ehdotetaan 0,3 milj. euron määrärahaa vuodelle 2020, joka kasvaa 0,7 milj. euroon 2023
- Maksuttoman ehkäisyn kokeilu alle 25 v. 5 milj. euroa vuosille 2021-2022.
- Kansallista rokotusohjelmaa kehitetään laajentamalla TBE-rokotusta ja HPV-rokotusta myös pojille. Laajennukseen ehdotetaan 2,0 milj. euroa.

Kuntien sosiaali- ja terveyspalvelut

VM:n momentilla Kuntien peruspalvelujen valtionosuus:

- Vaasan keskussairaalan laaja päivystys 1 milj. euroa
- Perheiden ja elämäntilanteiden moninaisuus 2 milj. euroa
- Asiakasmaksulaki 45 milj. euroa 2021
- Lastensuojelun henkilöstömitoitus 9 milj. euroa 2022
- Lapsi- ja perhepalvelut 4 milj. euroa 2023
- Seulontaohjelman laajennus 10 milj. euroa 2023
- Vammaispalvelulain kokonaisuudistus 21,6 milj. euroa 2023
- Peruspalvelujen saatavuus 50 milj. euroa 2023
- Vanhuspalvelulaki (vähimmäismitoitus, kotihoito, omaishoito) 115 milj. euroa 2023.

Muuta

- Maatalousyrittäjien jaksamista tukeva Välitä viljelijästä -hanketta jatketaan hankkeen siirtyneillä määrärahoilla vuonna 2020. Vuosille 2021 ja 2022 kohdennettu 2 milj. euroa.
- Maatalousyrittäjien lomituslain uudistaminen vuodesta 2021 lukien, 6 milj. euroa. Tietojärjestelmiin kertaluonteinen 3 milj. euroa.
- Sosiaali- ja terveysalan kasvustrategian rahoitukseen 3 milj. euron lisäys vuosille 2020 ja 2021
- Ihmiskaupan uhrien asumispalvelun valvonta- ja ohjaustehtävä (3 htv) 0,3 milj. euroa, THL
- Käypähoitosuosituksen käännökset 0,6 milj. euroa, THL
- Työelämän ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelma 1,0 milj. euroa, TTL
- Työsuojelu- ja työvoimavalvonta 1,5 milj. euroa, AVI
- Lääkehoitojen arviointitoiminta 0,15 milj. euroa, FIMEA
- Sosiaali- ja terveydenhuollon tietolupaviranomainen 5,2 milj. euroa